

Fagpolitisk utvalg 26. mai 2023

Kl. 11-14 i fylkestingssalen, Viken fylkeskommune, Galleri Oslo

Fagpolitisk utvalg 26. mai 2023	1
Sak 01/23 Kompetansebehov i vann- og avløpssektoren	3
Sekretariatets innstilling	3
Saksredegjørelse	3
Vedlegg	3
Sak 02/23 BIO-ordningen: status, utfordringer og ambisjoner	4
Sekretariatets innstilling	4
Saksredegjørelse	4
Vedlegg	5
Sak 03/23 Grønn omstilling i næringslivet	6
Sekretariatets innstilling	6
Saksredegjørelse	6
Vedlegg	6
Sak 04/23 Godkjenning av protokoll fra 24. oktober 2022	7
Sekretariatets innstilling	7
Saksredegjørelse	7
Vedlegg	7
Sak 05/23 Oppfølging på landbruksområdet	8
Sekretariatets innstilling	8
Saksredegjørelse	8
Vedlegg	10
Sak 06/23 Næring og kompetanse i arbeidet med Oslofjorden	11
Sekretariatets innstilling	11
Saksredegjørelse	11
Vedlegg	11

Sak 01/23 Kompetansebehov i vann- og avløpssektoren

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg ber sekretariatet følge opp arbeidet med kompetansebehov i vann- og avløpssektoren i samarbeid med fylkesadministrasjonene.

Saksredegjørelse

I arbeidet med tilstanden i Oslofjorden er vann- og avløp en av hovedutfordringene. Det skal gjøres store milliardinvesteringer i renseanlegg og infrastruktur i årene framover, og i dialogen med aktører i bransjen har det vært tydelig at [kapasitet og kompetanse er en av hovedutfordringene](#).

Kommunene interesseorganisasjon Norsk Vann har levert et [høringsinnspill](#) til stortingsmeldingen «Utsyn over kompetansebehovet i Norge, hvor de bl.a. løfter fram både kompetansebehov knyttet til videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning og universitets- og høyskolesektoren.

Vann og avløp er først og fremst et kommunalt ansvar, mens fylkeskommunene har et ansvar for å sikre at bransjen har tilgang på tilstrekkelig kompetanse gjennom den regionale kompetansepolitikken.

Sekretariatet foreslår at første steg i det videre arbeidet blir å samle sentrale aktører for å gjennomføre en oppdatert kartlegging av behov. Dette vil inkludere Norsk Vann, Fagrådene for indre og ytre Oslofjord, Nasjonalt senter for vanninfrastruktur, NMBU, Fagskolen Innlandet (som har etablert et tilbud) og Fagskolen Viken (som Viken fylkeskommunene allerede har dialog med om utvikling av tilbud).

Saken vil innledes av et faglig program med Norsk Vann.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 02/23 BIO-ordningen: status, utfordringer og ambisjoner

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg tar saken til orientering.

Saksredegjørelse

Saken innledes med en orientering fra Hans Jacob Edvardsen fra Vestfold og Telemark fylkeskommune, på bakgrunn av notatet fra nasjonalt fagnettverk (se vedlegg).

Etter innledningen kan utvalget diskutere utfordringer og ambisjoner for BIO-ordningen framover (etter pandemien).

Bakgrunn

BIO ble overført til fylkeskommunene i forbindelse med regionreformen. Siden da har fylkeskommunene gjort et stort arbeid med å videreutvikle ordningen, som også fikk tildelt betydelig med ekstra midler som et krisetiltak under pandemien.

Når ekstramidlene fra pandemien etter hvert vil være brukt opp står ordningen overfor nye utfordringer og fylkeskommunene kan drøfte hvilke ambisjoner og ønsker de har for ordningen. Det er flere aktuelle spørsmål:

BIOs hovedformål

Hvordan bør omstillingsbegrepet defineres i forvaltningen av ordningen? Hvor bredt skal omstillingsbegrepet forstås, og hva slags opplæringstilbud bør ordningen brukes til?

Forutsigbarhet for BIO

Vil BIO ha gode nok økonomiske rammer etter krisemidlene og fylkesdeling i landsdelen? Hvis midlene blir begrenset, hvordan kan det påvirke ordningens relevans og betydning for bedriftene og fylkeskommunenes mobiliseringsarbeid? Hvordan sikre at fylkeskommunene har nok kompetanse i egen organisasjon til å forvalte ordningen på en god måte?

Variasjon mellom fylkeskommunene

Hensikten med å flytte BIO fra NAV til fylkeskommunen er å sikre ordningen kan tilpasses regionale forhold. Bør det likevel etableres noen nasjonale føringer for ordningen?

Evaluering og bruk av data

BIO har blitt brukt til å støtte opplæring av forskjellig omfang og karakter. Gjennom søknader og rapportering genereres det betydelig med data fra ordningen, men hvordan kan dette informasjonsgrunnlaget benyttes og hvordan kan og bør ordningen evalueres?

Videre oppfølging

Sekretariatet innstiller i utgangspunktet ikke for videre oppfølging av saken gjennom Østlandssamarbeidet. Det nasjonale fagnettverket er det naturlige forumet for eventuell administrativ oppfølging på tvers av fylkesgrensene.

Vedlegg

Notat fra nasjonalt fagnettverk for BIO-ordningen (separat vedlegg)

Sak 03/23 Grønn omstilling i næringslivet

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk tar saken til orientering.

Saksredegjørelse

Saken innledes med en orientering om «Innlandsporteføljen» fra Eivind Merok, Innlandet fylkeskommune.

Etter innledningen kan utvalget diskutere fylkeskommunenes viktigste verktøy for å fremme grønn omstilling, hva som er de største utfordringene, og fylkeskommunenes oppfølging av regjeringens grønne industriløft.

Bakgrunn

Alle de fire fylkeskommunene i Østlandssamarbeidet prioriterer grønn omstilling i næringslivet, mens regjeringen har lansert et grønt industriløft. Mot dette bakteppet kan fylkeskommunene drøfte hva som er deres viktigste verktøy og tiltak for å fremme grønn omstilling i næringslivet i eget fylke.

Det kan også være interessant å diskutere hvordan fylkeskommunene eventuelt følger opp regjeringens veikart for grønt industriløft. Blant de 100 tiltakene i veikartet er det kun et som omtaler fylkeskommunene, tiltak 48 i kapittel 3 om samarbeid:

Regjeringen vil legge til rette for god dialog med fylkeskommunene og regionale aktører om arbeidet med grønt industriløft, for å sikre at utviklingen på området støtter opp om regionale muligheter og fortrinn.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 04/23 Godkjenning av protokoll fra 24. oktober 2022

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk godkjenner forslaget til protokoll.

Saksredegjørelse

Det har ikke kommet inn merknader til forslaget til protokoll.

Vedlegg

Forslag til protokoll fra møte 24. oktober 2022 (separat vedlegg)

Sak 05/23 Oppfølging på landbruksområdet

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg tar saken til orientering.

Saksredegjørelse

Etter besøket til Den Magiske Fabrikken og møte i oktober har klima- og miljøvennlig landbruk med sirkulære løsninger pekt seg ut som viktige innsatsområder for fylkeskommunene. Landbruksutdanningene er identifisert som et innsatsområde i handlingsplanen for samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning. Avrenning fra landbruket er også en hovedutfordring for miljøtilstanden i Oslofjorden og vann og vassdrag i nedbørsfeltet.

Sekretariatet har hatt dialog med en rekke personer i fylkesadministrasjonene for å identifisere hvordan temaene kan følges opp.

En viktig partner i arbeidet vil være Biogass Oslofjord. Det er inngått en administrativ samarbeidsavtale mellom Østlandssamarbeidet og Biogass Oslofjord (Oslo, Viken, Vestfold og Telemark) for å skape bedre synergi mellom aktivitetene. Det innebærer bl.a. samarbeid på landbruksområdet og samarbeid i prosjektet om grønne energistasjoner for næringstransport.

Oppfølging på landbruksområdet høsten 2023

Jordhelse, karbonbinding og biokull

På møtet i oktober presenterte aktører knyttet til Norsk senter for sirkulær økonomi og Norsk biokullnettverk et notat med forslag til hvordan fylkeskommunene kan støtte opp under økt bruk av biokull i landbruket. Saken var en oppfølging av besøket til Den magiske fabrikken i juni. Utvalget ba om at oppfølging av saken ble innarbeidet i handlingsplanen for 2023.

Sekretariatet har i samarbeid med Biogass Oslofjord gitt Norges Vel et oppdrag om å:

- lage en oversikt over biokullprodukter og -produsenter,
- se på bruksområder og metoder, økonomi i bruk av biokull
- vurdere eksisterende og mulige virkemidler.

Arbeidet er et tilleggsoppdrag til et prosjekt som Biogass Oslofjord gjennomfører om bruk av organisk gjødsel.

Fra dialogen med fylkesadministrasjonen er det tydelig at spørsmålet om bruk av biokull bør ses i en bredere sammenheng med arbeidet med jordhelse og karbonbinding i jord. Det vil derfor bli gjennomført en fagsamling om temaet og fylkeskommunenes arbeid til høsten, med både fylkesadministrasjonene og relevante fagmiljøer, for å diskutere behov og muligheter for samarbeidet. Samlingen og oppfølging i etterkant vil både gi innspill til vurderingene av prioriteringer i det «nye» Østlandssamarbeidet neste år og skal bidra til å identifisere konkrete samarbeidsmuligheter, f.eks. støtte til bruk av biokull i landbruket.

Landbruk og kompetanse

I handlingsplanen for samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning er en av aktivitetene at fylkeskommunene skal se på mulighetene for å forsterke samarbeidet om landbruksutdanningene.

Etter innlegget fra Bondelaget i fagpolitisk utvalg 24. oktober og dialog med fylkesadministrasjonene er sekretariatets vurdering at det er mest hensiktsmessig å se på mulighetene for samarbeid om fylkeskommunenes arbeid med kompetanse i landbruket i bredere forstand. Det er aktuelt å se på:

- Hvordan samarbeidet om høyere yrkesfaglig utdanning innen landbruksfag kan videreutvikles.
- Hvordan fylkeskommunene kan samarbeidet om å videreutvikle naturbruksutdanningene.
- Status for voksenagronomen.
- Hvordan rekruttering- og kompetansemidlene brukes til kompetanseheving innen klima og miljø, og hvordan midlene kan styrkes.
- Muligheter for samarbeid om Forregion og bruk av kompetansemegler for landbruket.

Derfor vil det også gjennomføres en fagsamling høsten 2023 om landbruksutdanningene og fylkeskommunenes arbeid med kompetanse i landbruket. Deltakere kan være fylkeskommunene, tilbydere og landbruksorganisasjonene og andre aktører i næringen. Også denne fagsamlingen vil både kunne identifisere konkrete muligheter for samarbeid og gi innspill til vurderingene av prioriteringer i det «nye» Østlandssamarbeidet i 2024.

Landbruksutdanninger var også tema for besøk til Schleswig-Holstein som en del av studieturen til Tyskland for fylkesadministrasjonene i april. Det kan være aktuelt med videre oppfølging for å se på samarbeidsmuligheter med tyske partnere i 2024.

Vedlegg

Ingen vedlegg

Sak 06/23 Næring og kompetanse i arbeidet med Oslofjorden

Sekretariatets innstilling

Fagpolitisk utvalg tar saken til orientering.

Saksredegjørelse

Utover saken om kompetanse i vann- og avløpssektoren (sak XX/23) og saken om landbruk (sak XX/23) har samarbeidet om tilstanden i Oslofjorden flere andre kontaktpunkt mot næring og kompetanse

Aktiviteter framover

Innovasjonscamp: Det vil bli gjennomført Innovasjonscamper på 18 videregående skoler i landsdelen, hvor Ungt Entreprenørskap har det operative ansvaret. Fylkeskommunene og kommunene er oppdragsgivere og vil utforme tema og utfordring til ungdommene, som ventelig vil fokusere på mulighetene for å gjennomføre tiltak for bedre vannmiljø lokalt. Vinnerne av innovasjonscampene på de 18 skolene vil samles til en finale i Oslo. Arrangørene ser også på mulighetene for å støtte opp under videre arbeid/gjennomføring lokalt etter innovasjonscampene.

Næring: På forrige møte i representantskapet løftet Viken fram mulighetene for å se på utviklingen av nye marine næringer som kan bidra positivt til miljøtilstanden i Oslofjorden. Til høsten vil det bli arrangert et seminar som ser både på fylkeskommunens rolle og barrierer for utviklingen av slike nye marine næringer. Det kan også være aktuelt å løfte en bredere diskusjon om samarbeid mellom offentlige myndigheter og privat næringsliv for bedre vannmiljø, f.eks. med NHO og Skift – næringslivets klimaledere.

Vedlegg

Ingen vedlegg